

# KÚRIA

Bfv.II.1322/2011/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2012. május 31. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

## í t é l e t e t :

A csalás büntette miatt a terhelt ellen ellen folyamatban volt büntetőügyben a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Tatabányai Városi Bíróság 8.B.305/2009/14. számú ítéletét és a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 1.Bf.602/2010/5. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy a terhelttel szemben 580.000.- (ötszáz-nyolcvanezer) forint vagyonekbeosztást rendel el.

A jogerős ítélet egyéb rendelkezéseit nem érinti.

A felülvizsgálat során felmerült 3.000.- (háromezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

## I n d o k o l á s

A Tatabányai Városi Bíróság a 2010. november 3. napján kihirdetett 8.B.305/2009/14. számú ítéletével a terhelt bűnösségét felbujtóként elkövetett csalás büntetében (Btk. 318. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont) állapította meg. Ezért őt - mint különös visszaesőt - 3 év 2 hónapi börtönbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte, azzal, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett a bíróság a polgári jogi igényről: a terheltet kötelezte 1.260.000.- forintnak a K. Kft. részére történő, az állam javára 75.600.- forint eljárási illeték megfizetésére. A magánfél ezt meghaladó polgári jogi igényének

érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. Döntött a bíróság a bűnfelelekről és a bűnügyi költség viseléséről is.

Az elsőfokú bíróság ítéletének - a másodfokú bíróság által kiegészített és pontosított - tényállásának lényege szerint a terhelt 2007. november 19-ét megelőzően egy - az eljárás során ismeretlenül maradt - személyt arra bírt rá, hogy magát G. J. kiadva a K. Kft.-től az elszállítást követő későbbi időpontban történő fizetés mellett konténereket vásároljon. 2007. november 19-én a terhelt és a magát G. J. kiadó személy a Kft. T., B. u. alatt lévő telephelyén a megbeszélteknek megfelelően 10 darab, egyenként 10m<sup>3</sup> térfogatú, összesen 2.520.000.- forint értékű alumínium konténert - a vételár 15 napon belül történő megfizetésével - megvásárolta. A terhelt, M. A. ismerősét megkérte az elszállításra, aki azokat két részletben az E. Kft. székesfehérvári telephelyének a P. I. tulajdonában lévő, a R. Kft. által bérelt részére leszállította. Ezt követően a terhelt a konténerekből 8 darabot 1.840.000.- forintért értékesített, a további 2 darab ismeretlen helyre került. Az eljárás során az értékesített konténerekből 5 darabot lefoglaltak.

A terheltnek és ismeretlen társának vásárlási szándéka színlelt volt, nem állt szándékukban a vételár megfizetése. A K. Kft.-t tévedésbe ejtésével ezzel 2.520.000.- forint kárt okoztak, amelyből az 5 darab konténer lefoglalásával 1.260.000.- forint megtérült. A K. Kft. magánfél képviselőjében dr. K. Gy. 2.100.000.- forint összegben jelentett be polgári jogi igényt, ebben késedelmi kamatot nem érvényesített. M. A. és P. I. nem tudott arról, hogy a konténerek bűncselekmény elkövetéséből származnak.

A kétirányú fellebbezések folytán másodfokon eljáró Komárom-Esztergom Megyei Bíróság a 2011. április 26. napján jogerős 1.Bf.602/2010/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét annyiban változtatta meg, hogy a terhelt cselekményét társtettesként elkövetettnek tekintette, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság határozatának indokolásában - az ügyészi fellebbezésnek a vagyonek elrendelését illetően - kifejtette, hogy a Btk. 77/B. § (5) bekezdése szerint a vagyonek elrendelése nem rendelhető el arra a vagyontárgyra, amely a büntetőeljárás során érvényesített polgári jogi igény fedezetéül szolgál.

„A terhelt és ismeretlen társa összesen 2.520.000.- forint kárt okozott a K. Kft.-nek, amelyből lefoglalással a fele megtérült. A fennmaradó 1.260.000.- forint összeget meghaladóan előterjesztett polgári jogi igényt az elsőfokú bíróság elbírálta, míg az ezt meghaladó részével a magánfelet a törvény egyéb útjára utasította.” (másodfokú ítélet 5. oldal második bekezdés).

A kár részbeni megtérülésére, az ezt meghaladóan érdemben elbírált polgári jogi igényre figyelemmel a vagyonekbevételezés a terhelttel szemben nem rendelhető el, ezért azt mellőzte.

A Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség 2011. október 25-én - a törvényben biztosított 6 hónapos határidőn belül - a bíróságra érkezett felülvizsgálati indítványát a terhelt terhére nyújtotta be, a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással. Az indítvány jogi érveinek lényege szerint a megyei bíróság a vagyonekbevételezés intézkedés alkalmazását törvénysértően mellőzte.

A terhelt az irányadó tényállás szerint 1.840.000.- forint bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyona tett szert. Az eljáró bíróság a magánfél polgári jogi igényét részben bírálta el, a terheltet 1.260.000.- forint kár megfizetésére kötelezte, a polgári jogi igény ezt meghaladó részének érvényesítését a bíróság egyéb törvényes útra utasította. Ez utóbbi rendelkezés azonban nem akadályozza a vagyonekbevételezést, ellenkező esetben a terhelt a bűncselekményből eredő vagyona ezen részével jogtalanul gazdagodna. Az ügyészség hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Bfv.I.737/2009/5. számú eseti határozatában és a 69/2008. Bk. vélemény II. pontjában írtakra is, amely szerint a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítása a vagyonekbevételezés elrendelését nem zárja ki, ezért a megátadott határozatok megváltoztatását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség BF.3342/2011. számú átiratában a megyei főügyészség felülvizsgálati indítványát azzal a kiegészítéssel tartotta fenn, hogy a Kúria a sérelmezett határozatot változtassa meg, és a terhelttel szemben 580.000.- forint vagyonekbevételezést a Btk. 77/B. §-a (1) bekezdésének a) pontjára figyelemmel rendelje el.

A felülvizsgálati eljárásban tartott nyilvános ülésen a Legfőbb Ügyészség képviselője az indítványban foglaltakat fenntartotta és a sérelmezett határozat megváltoztatását indítványozta.

A terhelt kirendelt védője a felülvizsgálati indítvány elutasítására és a jogerős határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.

A terhelt felszólalásában állította, hogy a konténerek elviteléhez semmi köze, ártatlan a terhére rótt cselekmény elkövetésében.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt alaposnak találta, mindenben osztotta a Legfőbb Ügyészség álláspontját.

Elöljáróban - a terhelt felszólalására figyelemmel - a Kúria arra kíván rámutatni, hogy a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelynek törvényi okait az eljárási törvény kimerítően felsorolja. A jogerős határozatban megállapított tényállás a felülvizsgálati eljárásban kötelezően irányadó (Be. 423. § (1) bekezdés), az

ítéleti tényállás felülvizsgálat tárgya nem lehet. A tényálláshoz kötöttség törvényi előírása folytán a tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem bírálható felül. A terhelt az alapeljárásban hangoztatott védekezését ismételte meg a felülvizsgálati eljárásban tartott nyilvános ülésen, amely a jogerős ítéletben megállapított tényállástól eltérő, abban nem szereplő megállapításokkal kívánta ártatlanságát bizonyítani.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak akkor van helye, ha - egyebek mellett - a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A jelen ügyben a büntető törvény kötelező rendelkezése ellenére az elsőfokú bíróság elmulasztotta, míg a másodfokú bíróság kifejezetten mellőzte a vagyonekbevételek alkalmazását, e döntését indokolva.

Az 1978. évi IV. törvény (Btk.) 77/B. § (1) bekezdésének a) pontja szerint vagyonekbevételeket kell elrendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyoni hátrányra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett. A vagyonekbevételek célja tehát a bűnös úton elért vagyongyarapodás elvonása, ugyanakkor alkalmazásának nem előfeltétele, hogy az elkövető megfelelő vagyonnal, jövedelemmel rendelkezzen.

A vagyonekbevételek elrendelésének akadályát a Btk. 77/B. § (5) bekezdésében írtak képezik, ugyanis nem rendelhető el vagyonekbevételek arra a vagyoni hátrányra, amely a büntetőeljárás során érvényesített polgári jogi igény fedezetéül szolgál /a) pont/, arra a vagyoni hátrányra, amelyet jóhiszeműen, ellenérték fejében szereztek /b) pont/, és arra a vagyoni hátrányra, amelyet az elkövető a bűnszervezetben való részvétel ideje alatt szerzett, ha a vagyoni hátrány törvényes eredete bizonyított /c) pont/.

A fentiek szerinti tiltó rendelkezés a büntetőeljárásban érvényesített és a bíróság által megítélt polgári jogi igényre vonatkozik, annak összege erejéig. Nem lehet vagyonekbevételeket elrendelni arra a vagyoni hátrányra (vagyontárgyra), amelyet a sértettnek kell kiadni vagy visszaadni, vagy amely a sértettnek már visszajutott.

Ha azonban a megítélt polgári jogi igény a vagyongyarapodásnak csak egy részét meríti ki, akkor a fennmaradó részre - az egyéb törvényi feltételek fennállása esetén - vagyonekbevételeket kell elrendelni (Bkv.69/2008.).

Nem akadályozza - az egyéb törvényi feltételek fennállása esetén - a vagyonekbevételek elrendelésének a polgári jogi igény érvényesítésének

egyéb törvényes útra utasítása. Téves a másodfokú bíróság jogi érvelése abban is, hogy a vagyonelkobzás elrendelése a sértett kárigényének fedezetét vonná el, mert ilyen esetben a Ptk. 120. §-ának (2) bekezdése értelmében az állam helytállási kötelezettséggel tartozik.

A felülvizsgálati eljárásban kötelezően irányadó ítéleti tényállás szerint a terhelt - ismeretlen társával - a K. Kft. sértett sérelmére elkövetett csalási bűncselekmény útján 1.840.000.- forint bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyona tett szert. A magánfél által előterjesztett polgári jogi igényből a bíróság 1.260.000.- forintot megítélt, az ezt meghaladó részének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította.

A fentiekből következően nem akadály a vagyonelkobzás elrendelésének, az előzőekben ismertetett ítéleti rendelkezés, a megyei bíróság a büntetőjog más szabályának megsértésével mellőzte a törvény kötelező előírása ellenére a vagyonelkobzást.

A Kúria mindezekre figyelemmel - a felülvizsgálati indítványnak helyt adva - a megtámadott határozatot a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontja alapján megváltoztatta és maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot.

A terhelttel szemben a Btk. 77/B. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel 580.000.- forint vagyonelkobzást rendelt el.

A felülvizsgálat során felmerült bűnügyi költség viseléséről a Be. 429. § (1) bekezdésének megfelelően rendelkezett, a kirendelt védő díját az állam viseli.

A Kúria ítélete elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja pedig a felülvizsgálatot kizárja. Az ismételt felülvizsgálati indítvány előterjesztésével kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésének és a 421. § (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2012. május 31.

*Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Kiss Sándor s.k. bíró*

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő  
Bné